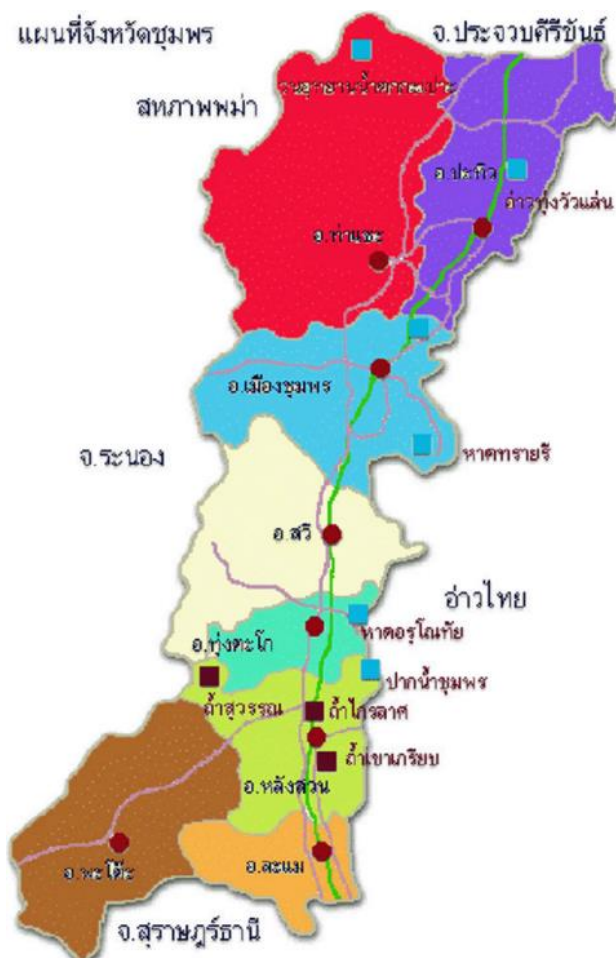

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการเกษตรของจังหวัด

๑. ข้อมูลกายภาพ

๑.๑ ลักษณะข้อมูลทางภูมิศาสตร์

จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่บนบนสุดของภาคใต้ระหว่างเส้นละติจูดที่ ๑๐ องศา ๒๙ ลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ ๙๙ องศา ๑๑ ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ ๓,๗๕ ล้านไร่ หรือ ๖,๐๑๐.๘๔๙ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่มากเป็นอันดับ ๔ ของภาคใต้ ชุมพรเป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ตอนบนฝั่งอ่าวไทยมีรูปพื้นที่เรียวยาว ตามแนว เหนือ - ใต้ มีความยาวประมาณ ๒๒๒ กิโลเมตร ความกว้างโดยเฉลี่ยประมาณ ๓๖ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถยนต์ประมาณ ๔๙๘ กิโลเมตร และเส้นทางรถไฟสายใต้ประมาณ ๔๗๖ กิโลเมตร

ภาพที่ ๑ แผนที่จังหวัดชุมพร

อาณาเขตติดต่อ

จังหวัดชุมพรมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ : ติดกับอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ทิศใต้ : ติดกับอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ทิศตะวันออก : ติดต่อกับอ่าวไทย
- ทิศตะวันตก : ติดต่อกับอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง และประเทศเมียนมาร์

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของจังหวัดชุมพร แบ่งเป็น ๓ ลักษณะใหญ่ๆ คือ พื้นที่ราบตอนกลาง พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล พื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นที่สูงและภูเขา ทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนทางธรรมชาติระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ ถัดจากแนวที่สูงมาทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบตอนกลาง ซึ่งมีลักษณะเป็นที่ราบคลื่นและที่ราบลุ่ม เป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญ สำหรับพื้นที่ทางตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒๒๒ กิโลเมตร ลักษณะชายหาดของจังหวัดชุมพรค่อนข้างเรียบ มีความโค้งเว้าน้อย ความกว้างของจังหวัดโดยเฉลี่ย ๓๖ กิโลเมตร

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์

จังหวัดชุมพรได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเหตุให้มีฤดูกาลเพียง ๒ ฤดู คือ

๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนมรสุมหลังจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลังลง

๒) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากทะเลอันดามันเป็นมรสุมอากาศที่มีความชื้นสูงและเปลี่ยนเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้เกิดฝนตกชุก มีปริมาณน้ำฝนอยู่ในช่วง ๑,๗๘๒ - ๓,๓๘๒ มิลลิเมตร

อุณหภูมิเฉลี่ยของจังหวัดชุมพรช่วงระหว่างปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มีค่าอยู่ในช่วง ๒๗.๘๖ องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยช่วงระหว่างปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มีค่าอยู่ในช่วง ๘๐.๐๙ เปอร์เซ็นต์

๑.๔ ปริมาณน้ำฝน

เนื่องจากจังหวัดชุมพรอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงพัดพาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาในระหว่างเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของจังหวัดชุมพรตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ๑๖๖.๓๔ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกเฉลี่ยที่ ๑๕๔ วัน และปีที่มีจำนวนวันที่ฝนตกมากที่สุด คือ ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๗๙ วัน ปริมาณน้ำฝนทั้งปีอยู่ที่ ๒,๖๙๔.๘๐ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝนจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖

ปี	ปริมาณน้ำฝนทั้งปี (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)	จำนวนวันฝนตก (วัน)
๒๕๖๒	๑,๒๖๖.๖๐	๑๔๐.๗๓	๑๒๔
๒๕๖๓	๑,๗๖๘.๒๐	๑๔๗.๓๕	๑๔๓
๒๕๖๔	๒,๑๓๖.๕๐	๑๗๘.๐๔	๑๗๗
๒๕๖๕	๒,๖๙๔.๘๐	๒๒๔.๖๐	๑๗๙
๒๕๖๖	๑,๖๙๑.๗๐	๑๔๐.๙๘	๑๔๖
ค่าเฉลี่ย ๕ ปี	๑,๙๑๑.๕๖	๑๖๖.๓๔	๑๕๓.๘

ที่มา สถานีอุตุนิยมวิทยาชุมพร

๑.๕ ลักษณะดิน

ลักษณะดินที่พบในจังหวัดชุมพร แบ่งออกเป็นหน่วยหรือกลุ่มใหญ่ๆ ได้ ๒๙ กลุ่มดิน โดยปะปนกันไปในแต่ละพื้นที่จากลักษณะของดินทั้งหมด สามารถแบ่งตามประเภทของดินได้ ๖ กลุ่ม ได้แก่

๑. กลุ่มพื้นที่ดินเค็มชายฝั่งทะเล ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๒. กลุ่มดินต้นครอคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด

๓. กลุ่มดินทรายครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๔. กลุ่มดินภูเขาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๕. พื้นที่ภูเขาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๖. กลุ่มดินนาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด

เมื่อพิจารณาลักษณะสภาพดินของจังหวัดชุมพร โดยรวมแล้วบริเวณด้านตะวันตกของจังหวัด ลักษณะดินจะเป็นพื้นที่ภูเขา บริเวณตอนกลางของจังหวัด ลักษณะดินจะเป็นดินตื้นและดินนาซึ่งเหมาะสมแก่การเกษตรกรรม ส่วนด้านตะวันออกของจังหวัด ลักษณะดินจะเป็นดินทราย ดินเค็มชายฝั่งทะเลและดินภูเขา รวมทั้งดินพื้นที่ภูเขาเป็นบางส่วน

การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดชุมพร โดยพื้นที่ทั้งจังหวัด จำนวน ๓,๗๕๖,๗๗๘ ไร่ จำแนกพื้นที่ทางการเกษตร ๒,๐๓๙,๘๑๖ ไร่ (ร้อยละ ๕๔.๓๐) พื้นที่ป่าไม้ ๖๕๘,๑๒๕ ไร่ (ร้อยละ ๑๗.๕๒) และพื้นที่ไม่ได้จำแนก ๑,๐๕๘,๘๓๗ ไร่ (ร้อยละ ๒๘.๑๘)

๒. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ราคาประจำปี เท่ากับ ๑๑๙,๓๖๔ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๕ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๒๖ ของประเทศ โดยการผลิตภาคเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด โดยเฉพาะการผลิตทุเรียน ปาล์มน้ำมัน กุ้งขาวแวนนาไม และยางพารา มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) มีค่าเฉลี่ยผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวเท่ากับ ๒๓๘,๑๔๗ บาท/คน/เดือน เป็นลำดับที่ ๒ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๑๕ ของประเทศ ขนาดเศรษฐกิจจังหวัดชุมพรอยู่ลำดับที่ ๒๖ ของประเทศ เส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ๓,๐๔๘ บาท/คน/เดือน สัดส่วนคนจนร้อยละ ๓.๑๕ จำนวนคนจน ๑๕,๘๐๐ คน (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดชุมพร, ๒๕๖๕)

รายได้เฉลี่ยของประชากร จากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๕ จังหวัดชุมพรมีรายได้เฉลี่ยของประชากรทั้งจังหวัดเฉลี่ยจำนวน ๑๐๙,๙๒๐.๒๓ บาท/คน/ปี ประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยมากที่สุด คือ ในพื้นที่อำเภอทุ่งตะโก มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๑๙๔,๐๘๒.๘๖ บาท/คน/ปี รองลงมาเป็นอำเภอหลังสวน มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๑๐๙,๙๙๐.๒๓ บาท/คน/ปี และน้อยที่สุดในพื้นที่อำเภอปะทิว มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๙๒,๐๓๐.๙๕ บาท/คน/ปี

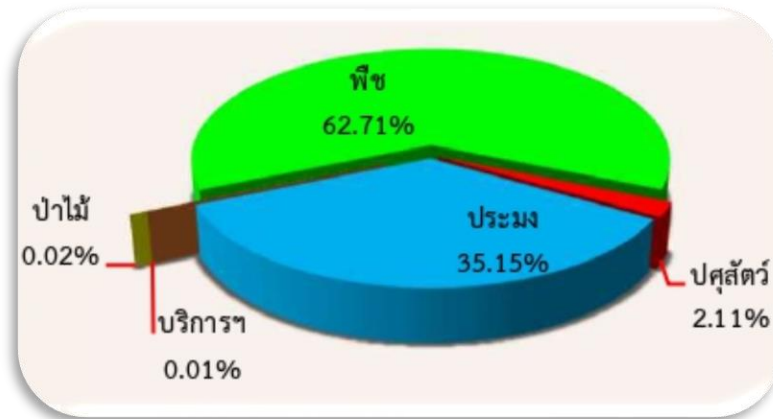
ตารางที่ ๒ แสดงรายได้ของประชากรจังหวัดชุมพร

ลำดับที่	อำเภอ	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๑	เมืองชุมพร	๑๐๖,๕๕๓.๖๓
๒	ท่าแซะ	๑๐๕,๕๔๖.๗๘
๓	ปะทิว	๙๒,๐๓๐.๙๕
๔	สวี	๑๐๙,๖๒๖.๗๘
๕	ทุ่งตะโก	๑๙๔,๐๘๒.๘๖
๖	หลังสวน	๑๐๙,๙๙๐.๒๓
๗	พะโต๊ะ	๑๐๘,๔๔๒.๖๙
๘	ละแม	๙๗,๕๖๘.๖๓
เฉลี่ยทั้งจังหวัด		๑๐๙,๙๒๐.๒๓

ที่มา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร, รายงานคุณภาพชีวิตของคนชุมพร ปี ๒๕๖๕

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี ๒๕๖๖ ขยายตัวร้อยละ ๑.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๖๒.๗๑ ของ GPP ภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ ๒.๐ เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอก ติดผล อีกทั้งช่วงปลายปี ๒๕๖๕ มีฝนตกต่อเนื่องทำให้ต้นทุนปุ๋ยและแมลงศัตรูได้รับน้ำสมบูรณ์ ส่งผลให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง และสาขาบริการทางการเกษตรที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๖, ๐.๓ และ ๐.๐๔ ตามลำดับ ในขณะที่สาขาปศุสัตว์ หดตัวร้อยละ ๑.๓

ภาพที่ ๒ โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตรจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๖

แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-๒.๓) - (-๑.๓) โดยมีปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยเสี่ยง ดังนี้

ตารางที่ ๓ ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยเสี่ยงแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี ๒๕๖๗

ปัจจัยสนับสนุน	ปัจจัยเสี่ยง
๑. สภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ๒. การบริหารจัดการน้ำที่ดี ๓. การสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร, สร้างมาตรฐานสินค้าเกษตรให้เป็นที่ยอมรับ, ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยใช้หลักการตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้, เพิ่มช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนาระบบ Logistic ให้มีประสิทธิภาพ	๑. ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ ปรากฏการณ์เอลนีโญ ๒. ราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ๓. ปัญหาโรคระบาดในพืช และสัตว์ ที่ยังต้องมีการติดตาม และเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ๔. ภาวะเศรษฐกิจโลก และความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘, มีนาคม ๒๕๖๗

๓. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ

ข้อมูลประชากรและครัวเรือนเกษตรกร จากการสำรวจประชากรในปี ๒๕๖๗ พบว่าจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัด จำนวน ๔๑๓,๒๖๗ คน ครัวเรือนทั้งหมด ๒๔๘,๙๙๘ ครัวเรือน และมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๘๘,๔๗๘ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๓ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๔ ข้อมูลประชากรและครัวเรือนเกษตรกรปี ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
เมืองชุมพร	๙๓,๔๕๙	๗๙,๕๙๘	๑๖,๕๑๖
ท่าแซะ	๘๒,๘๑๔	๓๙,๑๕๕	๑๘,๐๘๐
ปะทิว	๓๙,๘๕๖	๒๒,๙๐๔	๙,๕๘๐
พะโต๊ะ	๕๖,๒๕๕	๑๑,๗๓๖	๖,๖๒๒
สวี	๒๖,๐๒๕	๓๔,๗๕๒	๑๔,๐๒๐
หลังสวน	๒๓,๒๘๔	๓๕,๐๐๑	๑๓,๐๘๕
ละแม	๖๙,๘๗๙	๑๔,๑๐๕	๕,๗๒๓
ทุ่งตะโก	๒๑,๖๙๕	๑๑,๖๖๕	๔,๘๕๒
รวม	๔๑๓,๒๖๗	๒๔๘,๙๙๘	๘๘,๔๗๘

ที่มา กรมการปกครอง, สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๕ ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
เมืองชุมพร	๒๕๒,๘๒๓	๒๙๐,๙๘๓	๒๕๔,๑๙๓
ท่าแซะ	๖๐๐,๒๒๕	๕๙๒,๔๖๗	๕๒๙,๕๓๑
ปะทิว	๓๕๗,๐๐๗	๓๘๐,๕๗๐	๓๕๘,๖๑๖
พะโต๊ะ	๓๕๓,๓๙๐	๔๒๙,๙๘๙	๑๗๗,๔๗๒
สวี	๑๑๔,๕๕๕	๑๕๗,๔๗๓	๓๔๗,๘๑๗
หลังสวน	๒๕๓,๑๗๖	๑๙๙,๑๔๑	๒๕๖,๑๘๘
ละแม	๑๗๕,๐๒๘	๑๓๕,๖๓๙	๑๖๑,๖๗๓
ทุ่งตะโก	๑๖๑,๕๑๙	๑๓๙,๗๘๘	๑๑๕,๔๗๖
รวม	๒,๒๖๗,๗๑๒	๒,๓๒๖,๐๕๑	๒,๓๒๖,๐๕๑

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด จังหวัดชุมพรมีสินค้าเกษตรที่สำคัญทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง โดยพืชเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของจังหวัดชุมพรในปัจจุบัน คือ ทุเรียน รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน และมีแนวโน้มที่จะมีพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่เดิมจากสวนยางพารา และสวนผลไม้อื่นๆ ด้วยราคาที่สูงขึ้นทำให้เกิดแรงจูงใจให้เกษตรกรรายเดิมเพิ่มพื้นที่ปลูกมากขึ้นและเป็นแรงจูงใจให้

เกษตรกรรายใหม่ที่มีความสนใจปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกเดิม หันมาปลูก ทูเรียน และปาล์มน้ำมันเพิ่มมากขึ้น สำหรับการปลูกผักในจังหวัดชุมพรนั้น มีแนวโน้มที่เกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษและพัฒนาการปลูกผักอินทรีย์เพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่รักสุขภาพและต้องการบริโภคผักปลอดสารพิษ

ตารางที่ ๖ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร

ชนิดพืช	เกษตรกร (ครัวเรือน/ทบก.)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
ปาล์มน้ำมัน	๔๖,๙๘๙	๑,๐๓๕,๗๗๖	๑,๐๑๑,๑๗๘	๓,๑๒๘,๗๔	๓,๐๙๔
ยางพารา	๒๖,๑๒๔	๖๗๖,๒๓๑	๕๕๙,๓๖๖	๑๒๖,๘๗๔	๒๒๓
ทูเรียน	๓๐,๓๒๙	๒๗๙,๒๕๔	๒๒๑,๗๖๘	๒๗๑,๔๗๐	๑,๒๒๔
กาแฟโรบัสต้า	๒,๐๐๖	๖๒,๑๓๒	๕๙,๔๑๔	๔,๙๕๒	๙๔
มะพร้าวผลแก่	๙,๕๓๙	๙๗,๒๗๕	๙๔,๐๔๑	๑๑๗,๑๙๗	๑,๒๔๖
มังคุด	๗,๕๐๓	๔๗,๒๗๖	๔๖,๙๘๗	๕๗,๑๑๑	๑,๒๑๕
ลองกอง	๑,๕๕๖	๖,๐๑๙	๖,๐๑๙	๑,๘๑๓	๓๐๑
เงาะ	๓๗๓	๑,๒๓๒	๑,๒๑๒	๕๘๖	๔๘๓
สับปะรดผลสด	๑๔	๑,๐๐๗	๗๙๖	๔,๑๔๑	๔,๑๕๘
ข้าวนาปี	๒๘๖	๒,๒๒๒	๒,๒๑๖	๙๓๗	๔๒๓
ข้าวนาปรัง	๑	๔๔๖	๔๔๖	๒๒๘	๔๙๗

หมายเหตุ : พันธุ์ข้าวที่ปลูก คือ ปทุมธานี ๑

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๗ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร

ชนิดสัตว์	จำนวน (ตัว)
โคเนื้อ	๔๓,๓๙๑
โคนม	๑,๐๖๐
กระบือ	๕๖๖
สุกร	๙๗,๓๕๒
นกกระทา	๑๑,๙๔๕
ไก่	๑,๕๗๗,๘๕๑
เป็ด	๖๓,๔๓๗
แพะ	๘,๒๔๑
แกะเนื้อ	๑๔๙
สัตว์อื่นๆ	๔,๒๘๑

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๘ สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร

ปริมาณปลาทะเลขึ้นท่าที่สำคัญ (กิโลกรัม)				ปริมาณมูลค่า (บาท)			
ปลาทู	จำนวน	๖,๕๐๒,๖๐๑	กิโลกรัม ๆ ละ	๙๐	บาท	๕๘๕,๒๓๔,๐๕๙	บาท
ปลาเบญจพรรณ	จำนวน	๕,๑๕๒,๙๑๕	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๑	บาท	๑๐๘,๒๑๑,๒๑๗	บาท
ปลาเป็ด	จำนวน	๒๓,๓๐๐,๗๓๓	กิโลกรัม ๆ ละ	๘	บาท	๑๘๖,๔๐๕,๘๖๓	บาท
หมึกกล้วย	จำนวน	๒,๕๔๓,๔๔๗	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๒๐	บาท	๕๕๙,๕๕๘,๔๒๙	บาท
หมึกกระดอง	จำนวน	๔๓๑,๔๘๙	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๕๐	บาท	๖๔,๗๒๓,๓๒๗	บาท
หมึกหอม	จำนวน	๒๕,๗๘๗	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๒๐	บาท	๓,๐๙๔,๔๒๐	บาท
กุ้งแช่บ๊วย	จำนวน	๑๖๓,๑๔๖	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๖๐	บาท	๔๒,๔๑๗,๙๖๓	บาท
กุ้งกุลาลาย	จำนวน	๔๗,๐๐๓	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๕๐	บาท	๑๑,๗๕๐,๖๙๕	บาท
กุ้งโอคัก	จำนวน	๒๓๐,๘๐๒	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๓๐	บาท	๓๐,๐๐๔,๓๑๒	บาท
กุ้ง(อื่นๆ)	จำนวน	๗๔,๗๙๓	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๐๐	บาท	๗,๔๗๙,๒๘๙	บาท
ปูม้า	จำนวน	๔๔๘,๔๔๘	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๖๐	บาท	๑๑๖,๕๕๖,๓๖๒	บาท
พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ				เนื้อที่ (ไร่)			
ปลา (กระชัง)						๑๗๕.๕๐	ไร่
กุ้ง (ระบุนิต กุ้งขาวแวนนา กุ้งกุลาดำ)						๘,๐๒๐.๘๒	ไร่
หอยแมลงภู่						๗๓๒.๐๐	ไร่
ปริมาณสัตว์น้ำ (กิโลกรัม)				ปริมาณมูลค่า (บาท)			
ปลากะพงขาว	จำนวน	๙,๕๙๒	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๔๘	บาท	๑,๔๑๙,๖๓๒	บาท
กุ้งขาวแวนนาไม	จำนวน	๕,๔๒๓,๒๖๘	กิโลกรัม ๆ ละ	๑๗๐	บาท	๙๒๑,๙๕๕,๕๙๕	บาท
กุ้งกุลาดำ	จำนวน	๙๙๒,๙๑๗	กิโลกรัม ๆ ละ	๒๔๐	บาท	๒๓๘,๓๐๐,๐๐๖	บาท
หอยแมลงภู่	จำนวน	๑,๐๙๗,๐๗๙	กิโลกรัม ๆ ละ	๙	บาท	๙,๘๗๓,๗๑๔	บาท

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดชุมพร, ๒๕๖๗

กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร จังหวัดชุมพรมีกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ และกลุ่มอาชีพ รวม ๓ ประเภท คือ สหกรณ์ภาคการเกษตรสหกรณ์นอกภาคการเกษตร และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสิ้น ๗๗ แห่ง

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกสหกรณ์

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร	กลุ่ม/สหกรณ์	สมาชิก/ราย
๑	ประเภทภาคเกษตร		
	๑.๑ สหกรณ์การเกษตร	๓๑	๕๒,๖๓๖
	๑.๒ สหกรณ์ประมง	๐	๐
	๑.๓ สหกรณ์นิคม	๓	๖,๐๒๕
	รวม	๓๔	๕๘,๖๖๑
๒	ประเภทนอกภาคเกษตร		
	๒.๑ สหกรณ์ออมทรัพย์	๘	๑๕,๕๘๘
	๒.๒ สหกรณ์ร้านค้า	๒	๑,๘๕๔
	๒.๓ สหกรณ์บริการ	๗	๓๘๕
	๒.๔ สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๖	๓,๕๖๙
	รวม	๒๓	๒๑,๓๙๖

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกสหกรณ์ (ต่อ)

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร	กลุ่ม/สหกรณ์	สมาชิก/ราย
๓	กลุ่มเกษตรกร		
	๓.๑ กลุ่มเกษตรกรทำนา	๓	๒๓๒
	๓.๒ กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๑๕	๒,๕๕๘
	๓.๓ กลุ่มเกษตรกรทำไร่	๑	๑๒๙
	๓.๔ กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๐	๐
	๓.๕ กลุ่มเกษตรกรทำประมง	๑	๓๙
	รวม	๒๐	๒,๙๕๘

ที่มา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร

สถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน กลุ่มส่งเสริมอาชีพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๑๐ สถาบันเกษตรกร

อำเภอ	อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน	กลุ่มส่งเสริม อาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่ม ยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ปะทิว	๗๕	๔	๔๐	๖	๕๐	๕	๒๕	๙๙	๓,๔๙๕
ท่าแซะ	๑๑๖	๘	๑๐๖	๓๑	๔๐๗	๙	๑๑๘	๑๙	๓๙๐
เมืองชุมพร	๑๕๗	๑๓	๑๒๓	๗	๖๐	๗	๘๑	๕๔	๑,๐๐๓
สวี	๑๑๖	๑๑	๕๘	๗	๒๔	๗	๑๗๑	๓๓	๑,๑๐๘
ทุ่งตะโก	๓๕	๓	๔๑	๕	๕๑	๔	๑๐๕	๙๖	๑,๘๓๔
หลังสวน	๑๔๘	๗	๗๖๖	๒๗	๘๖๘	๗	๙๕	๒๕	๗๐๘
พะโต๊ะ	๔๖	๕	๓๓๒	๔๓	๑๕๙	๖	๑๓๒	๓๕	๑,๓๖๒
ละแม	๔๗	๕	๑๐๕	๑๙	๕๐๐	๕	๑๑๖	๘๑	๒,๓๑๓
รวม	๗๔๐	๕๖	๑,๕๗๑	๑๔๕	๒,๑๑๙	๕๐	๘๔๓	๔๔๒	๑๒,๒๑๓

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ข้อมูลอาสาสมัครเกษตร มีจำนวน ๑๔ ประเภท ประกอบด้วย ปศุสัตว์อาสา หมอดิน อาสาสมัครชลประทาน อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาสาฝนหลวง ประมงอาสา เศรษฐกิจการเกษตรอาสา คุรุบัญญัติอาสา อาสาสมัครสหกรณ์ คุรุยางอาสา ชาวนาอาสา อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สารวัตรเกษตรอาสา ไหมอาสา

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชุมพร

อำเภอ	ประเภทอาสาสมัครเกษตร / ราย														
	ปศุสัตว์	หมอดิน	ชลประทาน	ปฏิรูปที่ดิน	ฝนหลวง	ประมง	เศรษฐกิจการเกษตร	บัญชี	สหกรณ์	ศรียง	ขานา	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตร	ไหมอาสา	รวม
เมืองชุมพร	๒๕	๑๒๑	๑	๘	๙	๑๐	๒	๑๐	๙	๓	๑	๒๓๒	๕	๑	๔๓๗
ท่าแซะ	๖๗	๑๑๐	๑	๑๔	๑๐	๙	๒	๗	๒๐	๑๓	๐	๒๒๘	๒๑	๕	๕๐๗
ปะทิว	๕	๕๙	๐	๕	๑๐	๗	๑	๕	๙	๒๐	๐	๑๔๘	๔	๑	๒๗๔
หลังสวน	๒๑	๑๒๒	๐	๕	๘	๑๑	๑	๗	๑๑	๔	๐	๒๗๘	๕๔	๐	๕๒๒
ละแม	๙	๔๗	๐	๗	๕	๑๔	๑	๕	๕	๑๐	๐	๗๕	๒๙	๐	๒๐๗
พะโต๊ะ	๙	๔๖	๐	๓	๕	๓	๑	๔	๒	๗	๐	๖๔	๐	๐	๑๔๔
สวี	๑๖	๑๑๒	๐	๑๒	๔	๘	๑	๔	๔	๗	๐	๒๑๗	๑	๑๔	๔๐๐
ทุ่งตะโก	๑๙	๓๖	๐	๕	๕	๘	๒	๒	๐	๐	๐	๓๕	๑๙	๐	๑๓๑
รวม	๑๗๑	๖๕๓	๒	๕๙	๕๖	๗๐	๔๔	๔๔	๖๐	๖๔	๑	๑,๒๗๗	๑๓๓	๒๑	๒,๖๒๒

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

๔. ข้อมูลแหล่งน้ำ

๔.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

สภาพทางอุทกวิทยาของจังหวัดชุมพร รวมเรียกว่า ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ ๑ ซึ่งประกอบด้วย แม่น้ำลำคลองสายสั้นๆ ไหลจากเทือกเขาฝั่งตะวันตกของจังหวัด คือ เทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของไทย ประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขาและลุ่มน้ำย่อย ดังนี้

ลุ่มน้ำสายหลัก ได้แก่

๑) ลุ่มน้ำสาขาคลองท่าตะเภา เป็นแม่น้ำสายสั้นๆ ต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านทิศตะวันตกในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไหลผ่านอำเภอท่าแซะ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และออกสู่อ่าวไทยบริเวณปากน้ำชุมพร มีความยาวของแม่น้ำสายหลักและลำน้ำสาขาเท่ากับ ๘๖๗ กิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๑,๔๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คุณภาพน้ำ ในแม่น้ำนี้โดยรวมจัดอยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ ๓ ซึ่งเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ในหลายบริเวณตรวจพบโลหะหนักบางชนิดได้แก่ ตะกั่ว ปรอท โครเมียม และแคดเมียม แต่มีปริมาณไม่มากสำหรับปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรีย มีค่อนข้างสูงเนื่องจากลำน้ำไหลผ่านชุมชนทำให้เกิดการปนเปื้อนจากน้ำทิ้งการใช้ประโยชน์ลำน้ำ โดยส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม มีการใช้เพื่อบริโภคและสันทนาการบ้างในช่วงที่ไหลผ่านชุมชน

๒) ลุ่มน้ำสาขาคลองชุมพร เกิดจากเทือกเขาในตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ไหลไปทางตะวันออกถึงตำบล บ้านดอนสมอ แล้วไหลผ่านตำบลวังไผ่ ตำบลขุนกระโทง ตำบลตากแดด อำเภอเมืองชุมพร ไหลออกทะเลบริเวณตอนเหนือของอ่าวสวี ที่ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร มีความยาว ๕๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๓) ลุ่มน้ำสาขาคลองสวี - ตะโก เกิดจากเขาในตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง ไหลไปทางเหนือแล้ววกไปทางตะวันออก เข้าเขตอำเภอสวี ผ่านตำบลเขาทะลุ ตำบลนาสัก ตำบลทุ่งระยะ ตำบลสวี ตำบลนาโพธิ์ ตำบลปากแพรง ตำบลท่าหิน ออกสู่ทะเลที่ตำบลด่านสวี อำเภอสวี มีความยาวประมาณ ๗๕ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๔) ลุ่มน้ำสาขาคลองหลังสวน มีต้นกำเนิดในเขตจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไหลผ่านอำเภอพะโต๊ะ และอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร แล้วออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่ปากน้ำหลังสวน มีความยาวของแม่น้ำหลังสวน และลำน้ำสาขาประมาณ ๔๙๗ กิโลเมตร คุณภาพน้ำในแม่น้ำโดยรวมจัดอยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ ๓ ซึ่งยังเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ บริเวณที่ไหลผ่านชุมชนจะมีคุณภาพต่ำลงเล็กน้อยมีค่าความสกปรกปริมาณสังกะสี และปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียสูงกว่า

บริเวณอื่นๆ เนื่องจากการปนเปื้อนของน้ำที่มาจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน การใช้ประโยชน์ลำน้ำโดยส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตรกรรม ในส่วนของบริเวณต้นน้ำและท้ายน้ำมีการใช้ประโยชน์เพื่อการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงการสันตนาการและการสัญจรทางน้ำด้วย

๕) กลุ่มน้ำสาขาลองละแม ต้นน้ำอยู่ที่ตำบลพะโต๊ะ อำเภอบางสะพาน ไหลไปทางตะวันออกลงทะเลในตำบลละแม อำเภอละแม ความยาวประมาณ ๓๖ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

ลุ่มน้ำสายรอง ได้แก่

๑) ลำน้ำรับร่อ เกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีบริเวณเขตชายแดนไทยกับพม่าทางตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอบางสะพานไหลมาทางใต้เข้าอำเภอบางสะพาน ไหลผ่านไปทางตะวันออกผ่านตำบลรับร่อ ตำบลท่าข้าม ไปรวมกับลำน้ำท่าชะงูที่ตำบลนากระตาม เป็นแม่น้ำท่าชะงู มีความยาวประมาณ ๗๒ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี

๒) ลำน้ำท่าชะงู เกิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไหลผ่านตำบลสลูย ตำบลคูริง ตำบลท่าชะงู ตำบลนากระตาม อำเภอบางสะพาน มาพบกับลำน้ำรับร่อเป็นแม่น้ำท่าชะงู ความยาวประมาณ ๗๗ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี

๓) คลองสวีเดมา เกิดจากภูเขาในตำบลทุ่งระยง อำเภอสวี ไหลทางตะวันออกผ่านตำบลนาโพธิ์ แล้ววกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือผ่านตำบลปากแพรกออกสู่ทะเลที่ตำบลวิสัยใต้ อำเภอสวี ความยาวประมาณ ๓๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๔) คลองตะโก เกิดจากภูเขาในอำเภอลำสนธิ ไหลผ่านตำบลทุ่งตะโก ตำบลทุ่งตะไคร ตำบลปากตะโก ลงทะเลที่ตำบลปากตะโก มีความยาวประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๔.๒ แหล่งน้ำบาดาลและบ่อน้ำบาดาล

ตารางที่ ๑๒ จำนวนบ่อน้ำบาดาล จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	รวมทุกประเภท	ประเภท			บ่อน้ำบาดาลสาธารณะ	บ่อน้ำบาดาลเอกชน
		เกษตรกรรม	อุปโภคบริโภค	ธุรกิจ		
เมืองชุมพร	๘๙๘	๗๙๘	๕๕	๔๕	๒๖	๘๗๒
ท่าชะงู	๑๘๑	๑๐๙	๔๓	๒๙	๒	๑๗๙
ปะทิว	๒๒๒	๑๐๑	๔๖	๗๕	๘	๒๑๔
หลังสวน	๒๑๙	๑๒๗	๔๖	๔๖	๓๓	๑๘๖
ละแม	๖๗	๔๐	๙	๑๘	๒	๖๕
พะโต๊ะ	๙	๓	๑	๕	-	๙
สวี	๒๕๑	๑๖๔	๔๕	๔๒	๔๖	๒๐๕
ทุ่งตะโก	๑๕๕	๑๐๘	๒๔	๒๓	๑๒	๑๔๓
รวม	๒,๐๐๒	๑,๔๕๐	๒๖๙	๒๘๓	๑๒๙	๑,๘๗๓

ที่มา สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร

๔.๓ ข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทานจังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ในเขตชลประทาน ๒๒๖,๖๓๕ ไร่ นอกเขตชลประทาน ๑,๙๘๙,๗๓๘ ไร่ การเกษตรส่วนใหญ่จึงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทานจังหวัดชุมพร

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง				ปริมาณน้ำ	
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ความจุ	ความจุ
						กักเก็บ	ปัจจุบัน
						ลบ.ม.	ลบ.ม.
โครงการชลประทานขนาดเล็ก							
๑	ประตูระบายน้ำคลองท่าแซะ	วังมะปราง	๓	คูริง	ท่าแซะ	๗,๑๔๐,๐๐๐	๖,๑๒๙,๖๙๐
๒	พัฒนาพื้นที่หนองใหญ่ ตามพระราชดำริ ทรบ.		๘	บางลึก	เมือง	๓,๐๐๐,๐๐๐	๘๖๑,๔๖๕
๓	ประตูระบายน้ำคลองท่าตะเภา		๑	นาชะอัง	เมือง	๓,๑๕๘,๗๕๐	๑,๑๓๒,๙๖๔
๔	คลองระบายน้ำหัววัง-พนักตัก (ปตร).		-	บางลึก	เมือง	๒,๓๔๐,๘๐๐	๑,๙๘๐,๐๐๐
๕	ประตูระบายน้ำคลองตะโก			ทุ่งตะไคร	ทุ่งตะโก	๖๓,๐๐๐	๓๗,๘๐๐
๖	ประตูระบายน้ำคลองธัมมัง	ช่องสะทอน	๕	บ้านควน	หลังสวน	๖๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ							
๑	อนุรักษ์พันธุ์ไม้และพิพัฒนาพรรณพืช (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพฯ)	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๒๐,๐๐๐	๑๖,๐๐๐
๒	จัดหาน้ำอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพฯ)	เนินทอง	๖	สลุย	ท่าแซะ	๒๐,๐๐๐	๑๗,๐๐๐
๓	ทำนบดินคลองกระโจม	หินกูป	๓	สลุย	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๔	อาคารอัดน้ำบ้านหินกูป	หินกูป	๓	สลุย	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๕	ฝายน้ำตกหินเขียวพร้อมระบบส่งน้ำ	สันกำแพง	๒๓	รับร้อ	ท่าแซะ	๖๐,๐๐๐	๕๙,๐๐๐
๖	อาคารอัดน้ำบ้านบางกลอยพร้อมระบบส่งน้ำ	บางกลอย	๙	หงษ์เจริญ	ท่าแซะ	๕๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๗	ฝายคลองกะเปาะ	ปากบ่อ	๕	ทะเลทรัพย์	ปะทิว	๒๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๘	จัดหาน้ำบ้านบางเปิด	-	-	ปากคลอง	ปะทิว	๑๖,๐๐๐	๑๔,๐๐๐
๙	ฝายคลองหินใส	จ.ป.ร.	๗	วังใหม่	เมือง	๒๕,๐๐๐	๒๒,๐๐๐
๑๐	อาคารอัดน้ำบ้านนาแซะ	นาแซะ	๑๐	บ้านนา	เมือง	๓๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
๑๑	สระเก็บน้ำอนุรักษ์พันธุ์ไม้และพิพัฒนาพรรณพืชฯ	-	-	ครน	สวี	๑๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๑๒	อาคารอัดน้ำห้วยอินทนิล	เขาล้าน	๘	ครน	สวี	๓๕,๐๐๐	-
๑๓	อาคารอัดน้ำบ้านเขาหลัก	เขาหลัก	๙	วิสัยใต้	สวี	๓๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
๑๔	ฝายบ้านแพรกแห้งพร้อมระบบส่งน้ำ	แพรกแห้ง	๗	วิสัยใต้	สวี	๒๕,๐๐๐	-
๑๕	ฝายทดน้ำบ้านคลองหลุงพร้อมระบบส่งน้ำ	ควนสามัคคี	๑๓	ครน	สวี	๒๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๑๖	อาคารอัดน้ำคลองดินแดงพร้อมระบบส่งน้ำ		๕	เขาค่าย	สวี	๓๐,๐๐๐	๑๖,๐๐๐
๑๗	จัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านนาเหรียญ	นาเหรียญ	๑	ครน	สวี	๒๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๑๘	อาคารอัดน้ำบ้านคลองหินดำ	หน้าศาลช้างแล่น	๑๒	เขาค่าย	สวี	๓๐,๐๐๐	๒๓,๐๐๐

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง				ปริมาณน้ำ	
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ความจุ	ความจุ
						กักเก็บ	ปัจจุบัน
ลบ.ม.	ลบ.ม.						
๑๙	ฝายคลองตะโก	วังปลา	๕	ช่องไม้แก้ว	ทุ่งตะโก	๒๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๒๐	อาคารอัดน้ำห้วยพรุเตย		๘	ตะโก	ทุ่งตะโก	๒๕,๐๐๐	๒๑,๐๐๐
๒๑	ฝายห้วยยางหมัก	ดอนกระจาย	๖	วังตะกอก	หลังสวน	๒๔,๐๐๐	๑๙,๐๐๐
๒๒	ทำนบกินคลองแหลมปาย	แหลมปาย	๖	หาดยาย	หลังสวน	๓๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๒๓	ฝายบ้านวังปลา	วังปลา	๑๖	บ้านควน	หลังสวน	๒๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๒๔	ระบบกระจายน้ำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ			บางน้ำจืด	หลังสวน	๘,๐๐๐	๗,๐๐๐
๒๕	ฝายคลองพร	เขาตะเภาทอง	๑	พะโต๊ะ	พะโต๊ะ	๒๖,๐๐๐	๒๒,๐๐๐
๒๖	ฝายคลองบึงหวาน	ทอนพงษ์	๕	บึงหวาน	พะโต๊ะ	๓๙,๐๐๐	๓๓,๐๐๐
๒๗	อาคารอัดน้ำคลองเงิน	-	๕	พระรักษ์	พะโต๊ะ	๔๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
๒๘	ฝายคลองเหนก	-	๓	พระรักษ์	พะโต๊ะ	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๒๙	ทำนบกินห้วยลูกปู	สระขาว	๑๖	ละแม	ละแม	๓๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
๓๐	ทำนบกินห้วยโน	หินลูกช้าง	๗	ทุ่งควัวดี	ละแม	๒๐,๐๐๐	๑๘,๐๐๐
๓๑	ฝายห้วยยวนไทร	ทับใหม่	๕	ทุ่งควัวดี	ละแม	๒๘,๐๐๐	๒๔,๐๐๐
๓๒	อาคารอัดน้ำบ้านคลองกลาง	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	๓๕,๐๐๐	๓๑,๐๐๐
๓๓	อาคารอัดน้ำห้วยตาอุทพร้อมระบบส่งน้ำและอาคารประกอบ	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	๓๐,๐๐๐	๒๖,๐๐๐
๓๔	จัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสิริราษฎร์			ละแม	ละแม	๒,๔๐๐	๒,๑๐๐
	โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-พม่า						
๑	ฝายคลองบางอะ	สันตินิมิตร	๒	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๐,๐๐๐	-
๒	ฝายคลองสะตง	สะตง	๒๑	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๓,๐๐๐	๑๙,๐๐๐
๓	ฝายบางท่าล่าง	บางท่าล่าง	๑๐	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๔	ฝายบ้านสันเจริญ	สันเจริญ	๕	รับร้อ	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๕	ฝายบ้านคันซับ	ทุ่งค้อ	๒	สลูย	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๒๒,๐๐๐
๖	อาคารอัดน้ำบ้านเนินทอง	สามล้าน	๖	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๙,๐๐๐
๗	ฝายบ้านนาตีนเขา	นาตีนเขา	๖	หินแก้ว	ท่าแซะ	๑๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๘	อาคารอัดน้ำบ้านห้วยใหญ่	ห้วยใหญ่	-	สลูย	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๙	ฝายบ้านพรตะเคียน	พรตะเคียน	๔	สลูย	ท่าแซะ	๒๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๑๐	อาคารอัดน้ำบ้านสวนทรัพย์	ประระ	๑	สลูย	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๖,๐๐๐
๑๑	ฝายบ้านพันवाल	พันवाल	๑๑	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๐,๐๐๐	๑๓,๐๐๐
๑๒	อาคารอัดน้ำห้วยอานวย	ธรรมเจริญ	๑๐	หงษ์เจริญ	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐
๑๓	อาคารอัดน้ำบ้านบางมาศ	บางมาศใต้	๑๒	รับร้อ	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๑,๐๐๐
๑๔	อาคารอัดน้ำบ้านธรรมเจริญ	ธรรมเจริญ	๑๐	หงษ์เจริญ	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๑๕	อาคารอัดน้ำบ้านเขาใหญ่คลองกระโดน	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๒๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๑๖	ฝายบ้านเหมืองทอง	เหมืองทอง	๕	สลูย	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
๑๗	ฝายน้ำตกคลองทรายอ่อน	หินเก่าพัฒนา	๑๗	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๙,๗๐๐	๑๗,๐๐๐

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง				ปริมาณน้ำ	
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ความจุ	ความจุ
						กักเก็บ	ปัจจุบัน
ลบ.ม.	ลบ.ม.						
๑๘	ฝายบ้านพันวาล ระยะ ๒	พันวาล ๔	๒๐	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๗,๕๐๐	๒๑,๐๐๐
๑๙	อาคารอัดน้ำคลองปราจีนพร้อมระบบส่งน้ำ	บางมาศ	๑๒	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๘,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๒๐	อาคารอัดน้ำคลองแวง	ร้านตัดผม	๔	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๓,๐๐๐
๒๑	อาคารอัดน้ำคลองโอน	พรตะเคียน	๔	สลูย	ท่าแซะ	๓๐,๐๐๐	๒๓,๐๐๐
๒๒	ฝายบ้านหินเรือพร้อมระบบส่งน้ำ	หินเกาพัฒนา	๑๗	รับร้อ	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๘,๐๐๐
๒๓	ทำนบดินแพรกต้นออก	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๒๕,๐๐๐	๑๙,๐๐๐
๒๔	ทำนบดินคลองซัง	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	๒,๐๐๐	๑,๕๐๐
๒๕	อาคารอัดน้ำคลองหินราง	ห้วยใหญ่	๘	เขาไชยราช	ปะทิว	๒๘,๐๐๐	๒๐,๐๐๐

ที่มา โครงการชลประทานชุมพร

๕. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

จังหวัดชุมพรมีสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๕ สินค้า ได้แก่

ภาพที่ ๓ กล้วยเล็บมือนางชุมพร

กล้วยเล็บมือนางชุมพร เป็นกล้วยที่ลักษณะผล ปลายเรียว ผลเล็ก เรียงติดกันคล้ายกับนิ้วมือ เปลือกบาง และมีรสชาติหอม หวาน เนื้อเป็นสีเหลืองทอง จังหวัดชุมพรได้มีการนำกล้วยเล็บมือนางมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยอบแห้ง จะได้เนื้อกล้วยที่มีสีน้ำตาล นุ่มเหนียว หอมหวาน สามารถเก็บไว้ได้เป็นเวลานาน ด้วยสภาพของพื้นที่ ลักษณะดิน และช่วงฤดูที่มีเพียงฤดูร้อนและฤดูฝนในจังหวัดชุมพร ส่งผลทำให้กล้วยเล็บมือนางชุมพรมีรสชาติและกลิ่นเป็นเอกลักษณ์

ภาพที่ ๔ กาแฟเขาสลึง

กาแฟเขาสลึง เป็นกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) ปลูกบนพื้นที่ที่มีระดับความสูง ๒๐๐ – ๓๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเขาสลึง อำเภอสวี จังหวัดชุมพร นำมาผลิตด้วยกรรมวิธีมาตรฐานเป็นกาแฟคั่ว กาแฟบด และกาแฟสำเร็จรูป มีรสชาติที่ขมเข้มและมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว มีสารคาเฟอีนร้อยละ ๐.๕–๒.๕ ของน้ำหนัก ลักษณะทางกายภาพของการคั่วเมล็ดกาแฟนั้นสามารถทำได้ ๓ ระดับตั้งแต่ การคั่วแบบอ่อน การคั่วแบบกลาง และการคั่วแบบเข้ม ส่วนการบดกาแฟสามารถบดกาแฟได้ในระดับต่างๆ ตั้งแต่การบดแบบหยาบ การบดแบบปานกลาง การบดแบบละเอียด และการบดแบบละเอียดมาก การทำกาแฟสำเร็จรูปเป็นกระบวนการคั่วบดกาแฟที่ผ่านกระบวนการแปรรูปให้มีลักษณะเป็นเกล็ด

ภาพที่ ๕ กาแฟถ้ำสิงห์

กาแฟถ้ำสิงห์ กาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) ซึ่งมีการปลูกในพื้นที่ที่มีธาตุอาหารที่สมบูรณ์ ดินเป็นดินร่วนปนเหนียว กาแฟที่ได้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตนำมาผ่านกระบวนการสีด้วยวิธีการสีสดหรือการสีระบบเปียก ที่มีการคัดแยกเมล็ดกาแฟอย่างพิถีพิถันเมื่อนำเมล็ดแห้งมาคั่วจะให้ความหอมและรสชาติเข้มข้นที่เป็นเอกลักษณ์ของกาแฟถ้ำสิงห์ เกษตรกรจึงได้มีการรวมกลุ่มกันแล้วนำผลผลิตมาแปรรูปเป็นกาแฟคั่ว กาแฟบด และกาแฟปรุงสำเร็จรูปผสมดอกคำฝอย ภายใต้ชื่อว่า “กาแฟถ้ำสิงห์” ซึ่งมีสมาชิก จำนวน ๕๐ คน บริหารงานโดย ประธานกลุ่ม นายนิคม ศิลปะศร

ภาพที่ ๖ กล้วยหอมทองละแม

กล้วยหอมทองละแม เป็นกล้วยหอมทองที่มีผลขนาดกลางถึงใหญ่ ยาว หน้าตัดเหลี่ยม ขั้วเหนียว จุกผลยาว เปลือกหนา ผิวกร้าน ผลดิบสีเขียวเข้ม ผลสุกสีเหลืองอ่อน เนื้อแน่น เมื่อสุกจะมีน้ำในผลน้อย รสชาติหวานหอม อมเปรี้ยวเล็กน้อย ปลูกในพื้นที่จังหวัดชุมพร ปลูกในดินเหนียว ดินร่วนหรือดินทรายแบ่งละเอียดลึก เป็นกรดจัด ระบายน้ำได้ดีถึงดีปานกลาง ความสมบูรณ์ของดินระดับปานกลาง บริหารงานโดยกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ มีสมาชิก จำนวน ๗๑๙ คน

ภาพที่ ๗ ข้าวเหลืองปะทิว

ข้าวเหลืองปะทิว เป็นพันธุ์ข้าวเหลืองปะทิว ๑๒๓ เมล็ดยาวเรียวยาวปลูกในดินเค็ม น้ำกร่อยใกล้ทะเล เมื่อหุงสุกจะร่วนเป็นตัวไม่เกาะกันเป็นก้อนและหุงขึ้นหม้อ เมื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เส้นจะได้เส้นที่เหนียวไม่ยุ่ยหรือขาดง่ายมีปริมาณอมิโลส ๒๙.๓๒% โปรตีนข้าวกล้อง ๘.๔ % และมีไนอะซินสูงประมาณ ๙.๓/๑๐๐ กรัม (ข้าวกล้อง)

ที่มา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชุมพร, ๒๕๖๖

๖. ยุทธศาสตร์ แผนระดับต่างๆ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ โดยการประเมินผลการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของ ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานเศรษฐกิจและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” หมายความว่าเกี่ยวข้องกับ ได้แก่ หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยขับเคลื่อนพันธกิจภายใต้วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรม คุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยให้ความสำคัญกับ การขับเคลื่อนภารกิจหลัก ๓ ด้าน อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ชาติและนโยบายรัฐบาล และวางรากฐานภาคการเกษตร รวมทั้ง ยังคงผลักดันการพัฒนาภาคเกษตรให้เกิด ความยั่งยืน โดยผลักดันแผนแม่บทการเกษตร ๖ แผนย่อย (เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป) ภายใต้กรอบ “เกษตรมูลค่าสูง”

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร ร้อยละ ๓.๐ ต่อปี

๒) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๐ ต่อปี

๓) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๔) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน

(๑) สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ ๑ และ ๒ อย่างน้อยร้อยละ ๙๕

(๒) วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง อย่างน้อยร้อยละ ๓๐

๕) ครัวเรือนเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำรวม ๒,๕๗๖,๐๑๕ ครัวเรือน

ประเด็นการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ประเด็นที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

แนวทางการพัฒนา

๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์ การสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและ

ชุมชนในแผนปฏิบัติ ราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) (๒๕๖๔, ตุลาคม) การพัฒนาอัตลักษณ์ พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่าง และความโดดเด่น ตลอดจนสร้างแบรนด์ ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออก

๒) *เกษตรปลอดภัย* พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึง และปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิต และผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์ วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๓) *เกษตรชีวภาพ* สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิต และขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุน การผลิต การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรม ต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบ เหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

๔) *เกษตรแปรรูป* สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตร เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร

๕) *เกษตรอัจฉริยะ* ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตรและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธรรมนัส พรหมเผ่า) ได้มีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการเกษตรสู่ความสำเร็จ ดังนี้

๑) สร้างวิธีทำงานสู่การปฏิบัติ

- จัดตั้งศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร
- สร้างครอบครัวเกษตรกร บูรณาการงานเข้มแข็ง
- ขับเคลื่อนภารกิจ ยกระดับ MR.สินค้าเกษตร

๒) รับมือภัยธรรมชาติ

- ป้องกัน แก๊ส ไฟฟู รับมือภัยแล้ง/ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๓) ประกาศสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน

- ปราบปรามการลักลอบการนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมาย

๔) ยกระดับสินค้าเกษตร เสริมศักยภาพเกษตรกร

- ผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร

๕) จัดการทรัพยากรทางการเกษตร

- ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (GO Green) ด้วย BCG และ Carbon Credit

๖) อำนวยความสะดวกด้านการเกษตร

- สร้างระบบประกันภัย เกษตรกรไทย สุขใจถ้วนหน้า
- บริการทางการเกษตรที่ใช่ เลือกใช้ให้เหมาะสม

แนวทงนโยบายหลักของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

๑) ขับเคลื่อนภารกิจ ยกระดับ MR. สินค้าเกษตร

๒) ผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๓) ส่งเสริมเกษตรกร สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร

๔) ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (GO Green) ด้วย BCG Carbon Credit

การส่งเสริมการปลูกกาแฟเพื่อทดแทนการนำเข้า ภายใต้นโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกับบริษัท ปตท. น้ำมัน และการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) (คาเฟ่เอมซอน) เพื่อส่งเสริมการปลูกกาแฟทดแทนการนำเข้า ภายใต้นโยบาย ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การขยายพื้นที่ปลูกกาแฟให้เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกกาแฟอย่างยั่งยืน

๒) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ ให้มีปริมาณผลผลิต และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

๓) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้เกษตรกรที่มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวปรับเปลี่ยนมาปลูกพืชแบบผสมผสาน (ร่วมกับกาแฟ) เป็นเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกป่า และปัญหาสิ่งแวดล้อม

๔) เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านการตลาดในการรับซื้อผลผลิตสินค้าสินค้ากาแฟที่มีคุณภาพของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกกาแฟ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกกาแฟ ผลผลิตกาแฟที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และมีตลาดรองรับรวมทั้งสามารถลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เป็นผลกระทบจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ปัญหาการตัดไม้ ทำลายป่า ปัญหาการบุกรุกป่า ปัญหาไฟป่า ปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ ในพื้นที่เขตจังหวัดภาคเหนือ

๒) ผลผลิตกาแฟมีความเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น และสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้ากาแฟได้

แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๑) พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ และธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวและบริการที่มีมาตรฐานและมีมูลค่าสูง
- ๒) พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๓) พัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรหลักของภาค
- ๔) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๕) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านชายแดนให้เอื้อต่อการค้าการลงทุน
- ๖) พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และสามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และกลุ่มประเทศ BIMSTEC (จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช)

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมีความมั่นคง ภาคเกษตรยกระดับสู่เกษตรมูลค่าสูงและยั่งยืน บนพื้นฐานที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม” ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีศักยภาพและมีคุณภาพชีวิต สู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่

แนวทางการพัฒนา

- ๑) เสริมสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ และพัฒนาทักษะด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร รวมถึงบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน
- ๒) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๓) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและมีอำนาจ การต่อรองทางการตลาด
- ๔) เน้นการสร้างองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจให้ทายาทเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือคนรุ่นใหม่ ที่สนใจการทำเกษตรในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ และทักษะด้านการเกษตร
- ๕) ส่งเสริมการพัฒนาวิธีทำการเกษตรจากรูปแบบเดิมไปสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอัจฉริยะ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา
- ๖) ส่งเสริมความมั่นคงและสวัสดิการอาชีพเกษตรกร
- ๗) สนับสนุนการประกอบการของ Start Up, SMEs และวิสาหกิจชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- ๑) สนับสนุนการประยุกต์ใช้ผลของงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างความหลากหลายในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๒) ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์ท้องถิ่น สินค้าเกษตรสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และพัฒนาเกษตรชีวภาพ
- ๓) ส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและพลังงานพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด
- ๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนภาคการเกษตร
- ๕) สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร
- ๖) ส่งเสริมและเชื่อมโยงการเกษตรเชิงกีฬา
- ๗) สร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำตลาดออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ

๘) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรของกลุ่มจังหวัด และการบริหารงานภาครัฐเชิงรุกแบบบูรณาการ

๙) สนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาตลาดกลางสินค้าในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพ และเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรของกลุ่มจังหวัดกับภูมิภาคอื่น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนและเกษตรปลอดภัยด้วยการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒) ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย

๔) ส่งเสริมการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste)

๕) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินด้วยการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อย

๖) ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตในภาคเกษตร

๗) สนับสนุนการวางแผนการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน

๘) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

แผนพัฒนาจังหวัดชุมพร

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (วิสัยทัศน์) “ชุมพรเมืองน่าอยู่ เศรษฐกิจดีและมีคุณค่า มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยประเด็นการพัฒนาจังหวัดชุมพรที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเสริมสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง จากฐานการเกษตร การค้า การบริการ และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูปจากฐานการเกษตรเดิม และสร้างใหม่สู่การบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรแบบครบวงจร

๒) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรมูลค่าสูงเพื่อการส่งออกแข่งขันได้ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรทันสมัย

๓) เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง และเป็นห่วงโซ่คุณค่าทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง

๔) ยกระดับผู้ประกอบการใหม่ ผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รองรับการค้าเติบโตของเศรษฐกิจแห่งอนาคต

๕) เชื่อมโยงการค้า การลงทุน การพัฒนาการบริการ และการสร้างสรรค์เศรษฐกิจรองรับเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต

